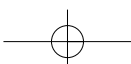
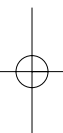
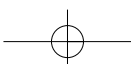
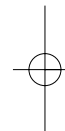
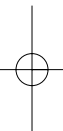
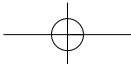
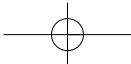

Vrijheid van nieuwsgaring

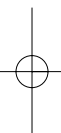

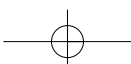

G.A.I. Schuijt

Vrijheid van nieuwsgaring

Boom Juridische uitgevers
Den Haag
2006

© 2006 G.A.I. Schuijt / Boom Juridische uitgevers

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatier- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

ISBN 90 5454 672 7
NUR 820
www.bju.nl

Inhoud

Gebruikte afkortingen	II
Ter inleiding	15
Deel 1 Vrijheid van nieuwsgaring als grondrecht	19
1 Wat is vrijheid van nieuwsgaring?	21
<i>Een theoretische exercitie</i>	21
Uiten, verspreiden, ontvangen en garen	21
Nieuwsgaring	25
Vrijheid van nieuwsgaring als klassiek afweerrecht	25
Vrijheid van nieuwsgaring als positieve verplichting voor de overheid	27
Vrijheid van nieuwsgaring en toegang tot informatie	30
Horizontale werking van de vrijheid van nieuwsgaring	32
Beperkingen aan de vrijheid van nieuwsgaring	33
Conclusie	35
2 Vrijheid van nieuwsgaring in Grondwet en verdragen	37
<i>Uiten en openbaar maken, verspreiden en doorgeven, ontvangen en garen</i>	37
De Universele verklaring van de rechten van de mens en artikel 19 BUPO-Verdrag	37
Artikel 10 EVRM en de vrijheid van nieuwsgaring als klassiek afweerrecht	39
Artikel 10 EVRM en de vrijheid van nieuwsgaring als instructienorm: faciliteiten	43
Artikel 10 EVRM en de vrijheid van nieuwsgaring als instructienorm: het verstrekken van informatie	46
De Grondwet: vrijheid van nieuwsgaring als klassiek afweerrecht	49
De Grondwet: instructienorm met betrekking tot faciliteiten voor de nieuwsgaring	54
De Grondwet: instructienorm met betrekking tot de openbaarheid van overheidsinformatie	57
Vrijheid van nieuwsgaring in horizontale verhoudingen	59
Beperkingen van de vrijheid van nieuwsgaring	60
Conclusie	64

6 VRIJHEID VAN NIEUWSGARING

Deel 2 Doorwerking van de vrijheid van nieuwsgaring als klassiek afweerrecht in wetgeving en rechtspraak	67
3 Strafbare feiten bij de nieuwsgaring	69
<i>Valse rijbewijzen en cassettebandjes met afgeluisterde gesprekken</i>	69
Weigering om te getuigen	71
Heimelijk maken van foto's	72
Participerende en professionele journalistieke observatie	74
Valsheid in geschrifte	76
Openbaar maken afgeluisterde gesprekken	78
Niet-opvolgen ambtelijk gegeven bevel	79
Nogmaals valsheid in geschrifte	80
Beroepsnormen	81
Toepassing dwangmiddelen	82
Evaluatie van de rechtspraak	84
Conclusie	90
4 De wijze van nieuwsgaren en de maatschappelijke zorgvuldigheid	93
<i>Hinderlijk volgen, overvaljournalistiek en undercover met verborgen camera</i>	93
Journalistiek stalken	94
Overvaljournalistiek	99
Reality-tv	102
Undercoverjournalistiek en gebruik van verborgen camera	103
Gebruik van toegespeelde informatie	106
Evaluatie van de rechtspraak	111
Conclusie	118
5 Het interview, een middel bij uitstek bij de nieuwsgaring	121
<i>'Ik heb meteen tegen de journalist gezegd dat ik het zo niet bedoeld had'</i>	121
Een contractuele relatie	122
Toestemming	123
Inzage vooraf	125
Reikwijdte inzagerecht	126
Verdergaande afspraken	128
Publicatie- c.q. uitzendplicht?	129
Juiste weergave?	130
Aansprakelijkheid	133
Conclusie	138

6	Bronbescherming en het journalistieke verschoningsrecht	141
	<i>Van Linggadjati tot Mink K.</i>	141
	Waarom bronbescherming?	143
	Tegenwerpingen	145
	De zaak Goodwin	149
	Rechtspraak vóór 'Goodwin'	151
	Rechtspraak na 'Goodwin'	154
	Evaluatie van de rechtspraak	156
	Wetgeving	157
	Het wetsvoorstel journalistiek privilege	158
	Het institutionele karakter van het journalistiek verschoningsrecht	161
	Conclusie	163
7	Inbeslagneming van journalistiek materiaal en andere dwangmiddelen	165
	<i>(In)grijpende inbreuk</i>	165
	Drie soorten gevallen	165
	Inbeslagneming en andere dwangmiddelen	166
	Bronbescherming en bescherming van journalistiek materiaal	169
	Roemen & Schmit	170
	Augusta-affaire	171
	Telefoonverkeer	172
	Evaluatie van de rechtspraak	172
	Inbeslagneming (beeld)materiaal voor het opsporingsonderzoek	174
	Rellen in Londen	176
	Incidenten	177
	Kedichem 1986	178
	Molukse rellen in Den Haag	178
	Marokkaanse rellen in Amsterdam	179
	Voetbalrellen en illegale straatraces	182
	Ravage	184
	Evaluatie van de rechtspraak	187
	Fundgrube	188
	Verzegeling	189
	Claimbrief en bronbescherming	191
	Het wetsvoorstel-Jurgens	192
	Inbeslagneming bij de journalist als verdachte	193
	De Leidraad 1980 en 1988	194
	De Aanwijzing 2002	196
	De praktijk	197
	Evaluatie	199
	Conclusie	201

Deel 3 Vrijheid van nieuwsgaring als instructienorm: faciliteitenverlening en informatieverstrekking	205
8 Politie en pers	207
<i>Een weerbarstige verhouding</i>	207
Het politierapport	207
De functie van de pers bij politieoptreden	208
De uniforme landelijke politieperskaart	209
Voor wie?	210
Door wie?	210
Aan wie?	211
Welke faciliteiten?	213
De grenzen aan de beoordelingsvrijheid bij het toelaten van journalisten	214
Evaluatie van de uitspraken over de beoordelingsvrijheid van de politie	218
De politieperskaart in actiesituaties	221
Evaluatie van de politieperskaart in actiesituaties	223
Andere faciliteiten	224
Het zogenoemde persalarm	224
Perspauze en het gunnen van primeurs	225
‘Meelopen’ met de politie	228
Advies van de Nationale ombudsman	229
Concepthandreiking van de minister	232
Evaluatie met betrekking tot het ‘meelopen’ met de politie	233
Conclusie	235
9 Nieuwsgaring ten behoeve van misdaad- en justitievierslaggeving	237
<i>Een niet noodzakelijk kwaad?</i>	237
Trial by media?	238
Het belang van de informatievoorziening omtrent misdaad en berechting	240
Het opsporings- en gerechtelijk vooronderzoek	242
De Aanwijzing voorlichting	244
Openbaarheid van bestuur en de Wet bescherming persoonsgegevens	246
Nog steeds een niet noodzakelijk kwaad?	248
Het onderzoek ter terechtzitting	252
De Persrichtlijn gerechten 2003	252
Serviceverlening en informatievoorziening	254
Toelating en uitsluiting	256
Bijzondere toegang	258
Initialen	260
Tekenaars	260
Audiovisuele media	266
De Persrichtlijn over toelating van camera's tot de rechtszaal	270
Nieuwsgaring na de uitspraak	274
Achter de tralies	276

Penitentiaire Beginselenwet	277
Ministeriële richtlijn	278
Rechtspraak	279
Conclusie	283
10 Parlementaire en politieke journalistiek	287
<i>Accreditatie en uitsluiting: van Henri Faas tot Marjo Nederlof</i>	287
Het belang van 'Den Haag'	288
De perstribune en andere faciliteiten	289
Wekelijkse persconferentie van de minister-president	292
De Rijksvoorlichtingsdienst	293
De accreditatie als juridisch probleem	293
Henri Faas en Marjo Nederlof	295
Willem Oltmans	298
Het embargo	298
De Rijksvoorlichtingsdienst en de nieuwsgaring inzake het Koninklijk Huis	302
De presentatie van prinses Amalia	303
De mediacode	304
De mediacode nader beschouwd	306
RVD contra Privé	309
Actieve openbaarheid	310
Passieve openbaarheid	316
Conclusies	320
Deel 4 Vrijheid van nieuwsgaring in horizontale verhoudingen	323
11 Vrijheid van nieuwsgaring in horizontale verhoudingen	325
<i>Auteursrecht, omroepbladen, omroep en voetbal</i>	325
Geweld en bedreiging	326
Faciliteiten	327
Vrijheid van nieuwsgaring en intellectuele eigendomsrechten	329
Nieuwsflitsen en reportages	331
Omroepprogrammegevens	333
Het omroepbladenmonopolie	335
Omkering van de bewijslast	336
Voetbal: uitzendrechten en vrijheid van nieuwsgaring	338
Het NOS/KNVB-arrest	339
Radioverslaggeving	341
Televisieverslaggeving	344
Eigendomsrechten en exclusieve uitzendrechten: short reporting	345
Toegang tot de stadions	350
Voorwaarden	353
Conclusies	356

10 VRIJHEID VAN NIEUWGARING

12 Terugblik	359
Vrijheid van nieuwsgaring als afweerrecht	360
Vrijheid van nieuwsgaring als institutioneel recht	361
Bronbescherming	363
Bescherming van journalistiek materiaal	364
Vrijheid van nieuwsgaring als instructienorm	365
Instructienorm met betrekking tot openbaarheid van bestuur	366
Instructienorm voorwaarden te scheppen voor de nieuwsgaring	367
Toelating en uitsluiting tot de faciliteiten	368
Justitie en de gerechten	369
Vrijheid van nieuwsgaring in horizontale verhoudingen	370

Bijlagen

Lijst van geraadpleegde en aangehaalde literatuur, rapporten, nota's, richtlijnen	373
Enkele belangrijke artikelen	397
Rechtspraakregister	399
Trefwoordenregister	411

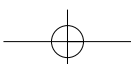
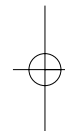
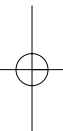
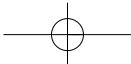
Gebruikte afkortingen

AA	<i>Ars Aequi. Juridisch Studentenblad</i>
Aanhangsel Handelingen II	<i>Aanhangsel bij de Handelingen van de Tweede Kamer</i>
AB	<i>AB Rechtspraak Bestuursrecht</i>
ABRvS	Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
A-G	advocaat-generaal
AID	Algemene Inspectiedienst
AIPS	Association Internationale de Presse Sportive
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
AMI	<i>AMI. Tijdschrift voor auteurs-, media- en informatierecht</i>
AMvB	algemene maatregel van bestuur
ANP	Algemeen Nederlands Persbureau
AVRO	Algemene Vereniging Radio Omroep
Aw	Auteurswet
BBC	British Broadcasting Corporation
B&W	burgemeester en wethouders
BIE	<i>Bijblad bij de Industriële Eigendom</i>
BUPO-verdrag	Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
BW	Burgerlijk Wetboek
Compas	Communicatiesysteem Openbaar Ministerie – Parket Administratie Systeem
ECRM	Europese Commissie voor de rechten van de mens
EG	Europese Gemeenschap(pen)
EHRM	Europees Hof voor de rechten van de mens
EO	Evangelische Omroep
EU	Europese Unie
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
FNJ	Federatie van Nederlandse Journalisten (sinds 1968: NVJ)
GPD	Gemeenschappelijke Pers Dienst
Gw	Grondwet
Handelingen II	<i>Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal</i>
HR	Hoge Raad der Nederlanden
IER	<i>Intellectuele Eigendom en Reclamerecht</i>
IISG	Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
jo	juncto

Kamerstukken II Bijlagen bij de Handelingen van de Tweede Kamer

KB	koninklijk besluit
KG	<i>Kort Geding</i>
KGB	Komitet Gosudarstvennoj Bezopasnosti (Geheime Dienst van de voormalige Sovjet-Unie)
KNVB	Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
KRO	Katholieke Radio Omroep
Ktr.	kantonrechter
LJN	<i>Landelijk Jurisprudentie Nummer</i> (< www.rechtspraak.nl >)
losbl.	losbladige uitgave
m.nt.	met noot van
MKZ	mond-en-klauwzeer (varkenspest)
NCRV	Nederlandse Christelijke Radio Vereniging
NJ	<i>Nederlandse Jurisprudentie</i>
NJB	<i>Nederlands Juristenblad</i>
NJCM-Bulletin	<i>NJCM-Bulletin. Nederlands Tijdschrift voor de Mensenrechten</i>
NJF	<i>NJ Feitenrechtspraak</i>
NJV	Nederlandse Juristen-Vereniging
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie
NOS	Nederlandse Omroep Stichting
NRC	<i>Nieuwe Rotterdamsche Courant</i>
NSCR	Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving
NSPS	Stichting Nederlandse Sport Pers Service
NTS	Nederlandse Televisie Stichting
NVJ	Nederlandse Vereniging van Journalisten
NVVR	Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking
OM	Openbaar Ministerie
P-G	procureur-generaal
PPV	Parlementaire Pers Vereniging
Pres.	president
Prg.	<i>Praktijkgids</i>
PSP	Pacifistisch Socialistische Partij
Rb.	rechtbank
R-C	rechter-commissaris
red.	redactie
r.o.	rechtsoverweging
ROOS	Regionale Omroep Overleg en Samenwerking
RTL	Radio Télévision Luxembourgeois
Rv	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
RvdJ	Raad voor de Journalistiek
RVD	Rijksvoorlichtingsdienst
RvE	Raad van Europa
SBS	Scandinavian Broadcasting System
Sr	Wetboek van Strafrecht
Stb.	<i>Staatsblad</i>
Stcrt.	<i>Staatscourant</i>

Sv	Wetboek van Strafvordering
TK	Tweede Kamer
<i>Trb.</i>	<i>Tractatenblad</i>
TROS	Televisie Radio Omroep Stichting
UK	United Kingdom
UL	Universiteit Leiden
UM	Universiteit Maastricht
UU	Universiteit Utrecht
UvA	Universiteit van Amsterdam
UvT	Universiteit van Tilburg
VARA	Vereniging van Arbeiders Radio Amateurs
vgl.	vergelijk
VMC	Vereniging voor Media- en Communicatierecht
VN	Verenigde Naties
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VVKH	Vereniging van Verslaggevers Koninklijk Huis
Vzr.	voorzieningenrechter
Vz.	voorzitter
WBP	Wet bescherming persoonsgegevens
WOB	Wet openbaarheid van bestuur

Ter inleiding

Een fotografeerverbod rondom villa De Eikenhorst in Wassenaar, inbeslagneming bij een omroeporganisatie van film- en videobanden van rellen, arrestatie van journalisten die aanwezig zijn in een gebouw dat door actievoerders is bezet, de weigering een journalist stukken onder embargo en andere 'background information' toe te zenden, de weigering een journalist nog langer toe te laten tot persconferenties, het zijn allemaal voorbeelden van gevallen waarop – in elk geval in journalistieke kring, maar ook soms door de rechter – gereageerd wordt met: schending van de vrijheid van nieuwsgaring. Er zijn nog veel meer voorbeelden: politieagenten die een fotograaf wegsturen die foto's maakt van een aanhouding en als hij zich niet gauw genoeg verwijdert naar hun zin, de journalist aanhouden en zijn camera met toebehoren in beslag nemen; fotografen en radio- en televisiejournalisten die geen opnamen mogen maken in de rechtszaal.

Niet alleen als de overheid of overheidsdienaren ingrijpen, wordt er gesproken van een aantasting van de vrijheid van nieuwsgaring, ook in particuliere verhoudingen valt die term. De eis van de KNVB dat omroepen zouden moeten betalen voor het uitzenden van samenvattingen van voetbalwedstrijden, werd met een beroep op de vrijheid van nieuwsgaring bestreden. Het monopolie op de omroep-programmagegevens werd bestreden met een beroep op, alweer, de vrijheid van nieuwsgaring.

De ene keer wordt met recht gesproken van zo'n schending van de vrijheid van nieuwsgaring, de andere keer niet. Maar wat houdt die vrijheid van nieuwsgaring eigenlijk in? Is het een recht dat aan iedere burger toekomt of is het een voorrecht van alleen journalisten en wie is eigenlijk journalist? Wat zegt onze Grondwet, die toch alleen spreekt over de vrijheid om gedachten en gevoelens te openbaren, over de vrijheid van nieuwsgaring, en wat zeggen internationale mensenrechtenverdragen erover? Wanneer oordeelt de rechter dat sprake is van een ongeoorloofde schending van die vrijheid en wanneer is daar geen sprake van? Over deze en dergelijke vragen gaat dit boek.

Met dit boek beoog ik in de eerste plaats een bijdrage te leveren aan het wetenschappelijk onderzoek naar de inhoud en reikwijdte van de informatievrijheid, grondslag van het informatierecht. Deze doelstelling sluit niet uit dat het boek ook van nut kan zijn voor de rechtspraktijk, voorzover ik wetgeving en rechtspraak terzake in kaart breng en commentarieer. Hoewel dit boek niet bedoeld is als handboek voor de nieuwsgarende journalist, zal het ook voor de journalist die geïnteresseerd is in de juridische aspecten van zijn beroep, de persvrijheid in het bijzonder,

een bron van informatie kunnen zijn. Dat kan het misschien ook zijn voor persvoorlichters en anderen die vaak met nieuwsgarende media te maken hebben.

Om tot een zo volledig mogelijke behandeling van alle vragen met betrekking tot de vrijheid van nieuwsgaring te komen, ga ik als volgt te werk.

DEEL 1: VRIJHEID VAN NIEUWSGARING ALS GRONDRECHT

Ik begin in hoofdstuk 1 met een theoretische exercitie met betrekking tot de vrijheid van nieuwsgaring, los van de vraag wat geldend recht is. Wat zou de vrijheid van nieuwsgaring inhouden of moeten inhouden? Is het een grondrecht en hoe zou het zich dan verhouden tot de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid of, beter, de informatievrijheid? Vervolgens ga ik na of de vrijheid van nieuwsgaring het karakter heeft van een klassiek afweerrecht (dat de burger beschermt tegen de overheid), of en in hoeverre dat afweerrecht ook institutionele aspecten heeft (voorzover het specifiek bescherming biedt aan de media en de voor die media nieuwsgarende journalisten) en of en in hoeverre het ook als een instructienorm kan worden gezien (voorzover het positieve verplichtingen voor de overheid inhoudt voor het daadwerkelijk functioneren van de vrijheid om informatie te ontvangen en te garen en voorzover het de overheid zou verplichten tot het verstrekken van informatie). En ten slotte, nog steeds volgens een theoretische benadering, vraag ik of en in hoeverre dit grondrecht ook in particuliere verhoudingen een rol zou kunnen of moeten spelen.

Het aldus ontwikkelde theoretische model leidt in de eerste plaats tot de vraag óf en in hoeverre de aldus door mij beschreven vrijheid om informatie te ontvangen en te garen en in het bijzonder de vrijheid om nieuws te garen in haar onderscheiden aspecten ook daadwerkelijk als grondrecht is beschermd in Grondwet en verdragen. Die vraag komt in hoofdstuk 2 aan de orde. Hoofdstuk 1 en 2 vormen tezamen deel 1: vrijheid van nieuwsgaring als grondrecht.

DEEL 2: DOORWERKING VAN DE VRIJHEID VAN NIEUWSGARING ALS KLASSIEK AFWEERRECHT IN WETGEVING EN RECHTSPRAAK

In het tweede deel onderzoek ik of de vrijheid om informatie te ontvangen en te garen, in het bijzonder de vrijheid van nieuwsgaring als klassiek grondrecht, doorwerkt in het materiële en formele strafrecht en in het materiële en formele civiele recht, in wetgeving en in rechtspraak. In hoofdstuk 3 komt onder meer de vraag aan de orde of een journalist bij de nieuwsgaring strafbare feiten mag plegen, zoals heling van informatiedragers, en of de vrijheid van nieuwsgaring bijvoorbeeld het gebruik van een verborgen camera in een woning of het plegen van huisvredebreuk kan rechtvaardigen. In hoofdstuk 4 wordt de vraag gesteld voor het civiele recht, in het bijzonder met betrekking tot de zorgvuldigheidsnorm. Waar het interview een middel bij uitstek voor de nieuwsgaring is, wordt aan de relatie tussen de interviewende nieuwsgaarder en de ondervraagde politicus of burger in een afzonderlijk hoofdstuk aandacht besteed (hoofdstuk 5). Dan volgt een hoofdstuk over een ander voor de nieuwsgaring onontbeerlijk middel, te weten de bronbescherming (hoofdstuk 6), en een hoofdstuk over de vraag of en in hoeverre de vrijheid van

nieuwsgaring bescherming biedt tegen inbeslagneming van journalistiek materiaal, dat vaak maar niet altijd te maken heeft met de bronbescherming (hoofdstuk 7). Tot zover wordt de vrijheid van nieuwsgaring vooral als afweerrecht onderzocht.

DEEL 3: VRIJHEID VAN NIEUWSGARING ALS INSTRUCIENORM: FACILITEITENVERLENING EN INFORMATIEVERSTREKKING

In het derde deel onderzoek ik de op grond van de instructienorm verleende faciliteiten ten behoeve van de nieuwsgaring, alsmede de specifieke persvoorlichting ten behoeve van de informatievoorziening door de media. In hoofdstuk 8 komen aan de orde de informatievoorziening en faciliteitenverlening door de politie, in het bijzonder de faciliteiten die zijn verbonden aan de politieperskaart. De informatievoorziening en faciliteitenverlening door het Openbaar Ministerie en de zittende magistratuur komen aan de orde in hoofdstuk 9, waar onder andere ook de vraag gesteld wordt of foto- en filmcamera's toegelaten dienen te worden tot de rechtszaal. In hoofdstuk 10 komt de nieuwsgaring in het kader van de politieke en parlementaire verslaggeving aan de beurt en de faciliteitenverlening door de Tweede Kamer en de Rijksvoorlichtingsdienst (toegang tot de perstribune en de persconferenties van de minister-president, toezending van stukken onder embargo). De rol van de Rijksvoorlichtingsdienst in de faciliteitenverlening ten behoeve van de verslaggeving met betrekking tot het Koninklijk Huis en de koninklijke familie komt eveneens aan de orde. Ten slotte wordt nog een aantal aspecten van de actieve en de passieve openbaarheid van de overheid besproken.

DEEL 4: VRIJHEID VAN NIEUWSGARING IN HORIZONTALE VERHOUDINGEN

In het vierde deel – hoofdstuk 11 – bespreek ik enkele specifieke gevallen van mogelijke horizontale werking van de vrijheid van nieuwsgaring.

Ik sluit het boek af met een concluderende beschouwing in hoofdstuk 12.

BEPERKING

Ik beperk me tot het Nederlandse recht. Het onderwerp is interessant genoeg om ook in andere rechtsstelsels te bestuderen en de bevindingen te vergelijken. Het is echter, zo blijkt, ook heel omvangrijk. Het in kaart brengen van de problematiek alleen voor Nederland was een hele klus, mede omdat vaak zowel staats- en bestuursrechtelijke als strafrechtelijke en civielrechtelijke onderwerpen samenkomen, en ik zie geen reden de resultaten van mijn onderzoek nu onder me te houden in afwachting van een verdergaand rechtsvergelijkend onderzoek.

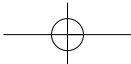
Met nadruk wijs ik erop dat ik mij in dit boek beperk tot de wijze van nieuwsgaring. Dit boek gaat niet over de vraag wanneer publicaties al dan niet geoorloofd zijn. Hoewel die vraag vaak samenvalt met de vraag naar de geoorloofdheid van een bepaalde wijze van nieuwsgaring, is het een ander onderwerp, waarvoor ik graag verwijs naar andere publicaties daarover van mij en anderen.

DANK

Mijn onderzoek richtte zich op wetgeving, rechtspraak en literatuur. Teneinde mij te oriënteren op de gang van zaken in de praktijk heb ik gesprekken gevoerd of gecorrespondeerd met een groot aantal personen. Ook heb ik delen van dit boek in concept aan een aantal personen laten lezen met het verzoek om commentaar. De volgende personen betuig ik graag mijn erkentelijkheid voor hun medewerking in een of ander opzicht: Frans Baudoin (rechter Rb. Amsterdam), Carien van Boxtel (deskundige informatierecht), Max de Bok (oud-parlementair journalist), Chrisje Brants (hoogleraar strafrecht UU), H.M. Brons (RVD), Tineke Cleiren (hoogleraar strafrecht UL), Anton Ekker (Instituut voor Informatierecht UvA), Dylan Griffiths (advocaat), Mercedes Grootsholten (voorlichting Rb. Amsterdam), Jaap Haeck (rechter Rb. Amsterdam), Wouter Hins (staats- en bestuursrecht UvA), Jan Hoedeman (voorzitter VVKH), Jos Jochemsen (Voorlichtingsdienst Tweede Kamer), Jan de Jong (NOS), Matthijs Linnemann (NOS), Marijke Malsch (NSCR), Jan de Meij (oud-hoogleraar staatsrecht UvA), Joost Oranje (redacteur *NRC Handelsblad*), U?? van de Poll (voormalig lid van het College voor Bescherming Persoonsgegevens), Rutger van Santen (voorzitter PPV), Miek Smilde (freelance-journaliste), Fred Soeteman (rechtbankverslaggever), Charles Taylor (voorzitter NSPS), Feer Verkade (advocaat-generaal bij de HR), Hans Verploeg (NVJ), Dirk Visser (hoogleraar intellectuele eigendom UL), Madeleen Wesseling (justitiever-slaggeefster), Marina Witte (NSPS), Gerard van der Wulp (RVD).

Ten slotte dank ik Rosanne van der Waal van het Documentatiecentrum van het Instituut voor Informatierecht van de Universiteit van Amsterdam voor haar grote hulpvaardigheid. Geen van deze personen mag uiteraard worden aangesproken op de inhoud van dit boek.

Het boek is afgesloten eind november 2005.

Deel 1

Vrijheid van nieuwsgaring als grondrecht

